

Gorzów Wlkp. 19 września 2012 r.

PS-I.431.2.5.2012.AKra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli sprawdzającej rozszerzonej przeprowadzonej w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej pn. Placówka Wielofunkcyjna „Nasza Chata” w Cybince, ul. Lwowska 7

Działając na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, Nr 149, poz. 887 z późn. zm)

Zespół kontrolny w składzie:

- Joanna Jaźwińska – Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli w pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Nr 270-1/2012 z dnia 27 lipca 2012r. - przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
- Agnieszka Kraska – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 270-2/2012 z dnia 27 lipca 2012 r. – członek Zespołu kontrolnego;
- Elżbieta Szwonka - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 270-3/2012 z dnia 27 lipca 2012 r.– członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził w dniu 2 sierpnia 2012 roku kontrolę sprawdzającą rozszerzoną za zgodą wojewody o sprawdzenie kwalifikacji nowego dyrektora placówki.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Mariusza Bursztynowicza - dyrektora placówki od 13 lipca 2012 r.

Zakresem kontroli objęto sposób realizacji zaleceń wydanych na skutek kontroli kompleksowej przeprowadzonej w placówce w dniu 17 grudnia 2010 roku, obejmującej wszystkie sfery funkcjonowania jednostki.

Dokonano sprawdzenia sposobu realizacji zaleceń pokontrolnych:

1. Kontynuowania działań zmierzających do zwiększenia autonomiczności grup.
2. Wskazywania działań długoterminowych w Indywidualnych Planach Pracy oraz podpisywanie przez osoby, które uczestniczyły w jego opracowaniu. Zwiększenia ilości działań krótkoterminowych na dany miesiąc, celem realizacji konkretnego działania długoterminowego.
3. Rozszerzenia zakresu działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej i zwiększania liczby godzin pracy z rodziną dziecka.
4. Opisywania w Karcie udziału w zajęciach specjalistycznych przebiegu zajęć.
5. Odnotowywania w arkuszach badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych spostrzeżeń nt. emocji dziecka, zachowań, sposobu reagowania podczas zajęć oraz w codziennym funkcjonowaniu, stanu psychofizycznego dziecka.

W związku ze zmianą stanu faktycznego, polegającą na zmianie na stanowisku dyrektora placówki uznano za bezprzedmiotowe sprawdzenie realizacji zalecenia dotyczącego kontynuowania działań zmierzających do uzyskania przez dyrektora stażu pracy w pomocy społecznej i odstąpiono od jego sprawdzania.

Odstąpiono również od sprawdzenia sposobu realizacji zalecenia dotyczącego ubezpieczenia wolontariuszy ze względu na zmianę przepisów w tym zakresie.

W związku z powołaniem od dnia 13 lipca 2012 roku na stanowisko dyrektora placówki p. Mariusza Bursztynowicza uznano za konieczne sprawdzenie kwalifikacji osoby kierującej placówką.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji wychowanków oraz działań pracownika socjalnego i kwalifikacji nowego dyrektora placówki.

Ocena skontrolowanej działalności:

1. Zalecenie – Kontynuowania działań zmierzających do zwiększenia autonomiczności grup.

Ówczesna dyrektor w piśmie z dnia 14.03.2011r., informującym o sposobie realizacji zaleceń stwierdziła, iż jednym z kroków zmierzających do zwiększenia autonomiczności grup jest zapewnienie zatrudnienia 5 wychowawców w każdym mieszkaniu. W związku z tym zbadano stan zatrudnienia w placówce na dzień kontroli. Jak ustalono w toku kontroli, placówka podjęła działania zmierzające do zmniejszenia liczby dzieci z 40 do 30. Zmniejszono tym samym do 3 liczbę grup wychowawczych/mieszkań. W dniu kontroli w ewidencji placówki znajdowało się 32 dzieci, a placówka zatrudniała 16 wychowawców, co stanowiło po 5,3 etatu wychowawcy na każdą grupę. Jest to stan zatrudnienia, który planowano do osiągnięcia w związku z realizacją zalecenia.

Jak ustalono w toku kontroli trwały prace nad nowym regulaminem organizacyjnym placówki. Udostępniony w trakcie kontroli wstępny projekt regulaminu poddano analizie w zakresie struktury organizacyjnej, sposobu organizacji opieki i wychowania, dostępności do usług specjalistycznych. Pismem z dnia 9.08.2012r. wystąpiono do dyrektora o nadesłanie kopii przedstawionego podczas kontroli projektu regulaminu. Z odpowiedzi otrzymanej w dniu 14.08.2012 (znak: PW.033.17.2012) wynika, że dyrektor nie posiada przedmiotowego dokumentu.

Z analizy dokumentu przedłożonego kontrolującym do wglądu podczas kontroli wynika, że projekt regulaminu z dnia 2 sierpnia 2012r. zakładał funkcjonowanie 3 grup wychowawczych, utworzenie stanowiska zastępcy dyrektora ds. wychowawczych oraz likwidację stanowiska pedagoga i zmniejszenie wymiaru zatrudnienia psychologa do ½ etatu. W projekcie wszystkie grupy/mieszkania podporządkowane były jednej osobie – zastępcy dyrektora. Nie zakładano powierzenia grupie swobody w zakresie codziennego funkcjonowania.

Należy wziąć pod uwagę, że każde mieszkanie posiada osobne wejście z klatki schodowej, co daje dzieciom odrębność i poczucie domowej atmosfery. W ocenie kontrolujących powołanie stanowiska zastępcy dyrektora i podporządkowanie temu stanowisku wszystkich grup jest działaniem zmierzającym do ograniczenia autonomii mieszkań. Ideą systemu pieczy zastępczej jest przygotowanie wychowanków do samodzielnego funkcjonowania społecznego, a placówka zobowiązana jest do stworzenia takich warunków wychowankom, aby osiągnięcie tego celu stało się realne. Ograniczenie istniejącej autonomii z punktu widzenia przygotowania dziecka do samodzielności jest działaniem niewłaściwym.

Ponadto ograniczenie zatrudnienia specjalistów w ocenie kontrolujących jest zagrożeniem dla zapewnienia dzieciom właściwych oddziaływań wychowawczych i terapeutycznych.

Zalecenie kontynuowania działań na rzecz zwiększenia autonomii grup jest zrealizowane częściowo.

2. Zalecenie: Wskazywania działań długoterminowych w Indywidualnych Planach Pracy oraz podpisywanie przez osoby, które uczestniczyły w jego opracowaniu. Zwiększenie ilości działań krótkoterminowych na dany miesiąc, celem realizacji konkretnego działania długoterminowego.

W celu sprawdzenia wykonania zalecenia analizie poddano losowo wybraną dokumentację 5 wychowanków. Indywidualne Plany Pracy/ Plany Pomocy Dziecku zawierają określone cele i działania długoterminowe oraz cele i działania krótkoterminowe, jak również

przypisane im zadania i sposoby realizacji. Plany są podpisywane przez wszystkie osoby uczestniczące w ich opracowywaniu: psycholog, pedagog, pracownik socjalny, wychowawca, dyrektor i wychowanek. Zapisy w dokumencie potwierdzają gruntowne rozeznanie sytuacji dziecka, jego potrzeb (w aktach diagnozy psychofizyczne dziecka). Plan liczy 10 stron, niektóre elementy powtarzają się, dublują się obszary i działania do realizacji, np. w planie ** Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Usunięcia danych dokonał zespół kontrolny** pkt II - cele i działania długoterminowe w obszarze „poprawa sytuacji zdrowotnej i emocjonalnej wychowanki” ** Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Usunięcia danych dokonał zespół kontrolny.* Te same działania wskazano w Potrzebach rozwojowych – zdrowie i higiena. W analogiczny sposób zapisano działania w innych obszarach.

Zalecenie zostało zrealizowane z uwagami.

3. Rozszerzenie zakresu działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej i zwiększenie liczby godzin pracy z rodziną dziecka.

W celu zbadania sposobu wykonania zalecenia poddano analizie dokumentację prowadzoną przez pracownika socjalnego. Np. w okresie od 2 do 30 lipca br. pracownik socjalny wykonał 5 działań (kontakt telefoniczny) na rzecz wychowanki ** Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Usunięcia danych dokonał zespół kontrolny* W zestawieniu wykazał blisko 70 różnorodnych działań na rzecz wychowanków i ich rodzin: odbywał rozmowy we właściwych terytorialnie ośrodkach pomocy społecznej i w Sądach oraz spotykał się z rodzinami wychowanków w celu rozpoznania sytuacji rodzinnej oraz w ramach monitoringu sytuacji urlopowanych na okres wakacji wychowanków. Pracownik socjalny po rozpoznaniu sytuacji rodzinnej dziecka i rodziny opracowuje Plan Pracy z Rodziną Dziecka na pół roku. Częścią tego planu jest wykaz podjętych działań wobec rodziny. Działania pracownika socjalnego powiązane są z działaniami wychowawców.

Zalecenie zostało zrealizowane.

4. Opisywanie w Karcie udziału w zajęciach specjalistycznych przebiegu zajęć.

W celu sprawdzenia wykonania zalecenia poddano analizie losowo wybraną dokumentację 5 wychowanków. Karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzone osobno przez pedagoga i psychologa; zawierają opis przebiegu zajęć, informację na temat postaw i zachowań dziecka podczas zajęć. Karty były sprawdzane przez dyrektora placówki w marcu i kwietniu 2011r. – na dokumentach adnotacje dyrektora zawierające wskazania

dotyczących sposobu prowadzenia zajęć i dokumentowania ich zgodnie z zaleceniami wydanymi w toku kontroli kompleksowej.

Zalecenie zostało zrealizowane.

5. Odnotowywanie w arkuszach badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych spostrzeżeń nt. emocji dziecka, zachowań, sposobu reagowania podczas zajęć oraz w codziennym funkcjonowaniu, stanu psychofizycznego dziecka.

W celu sprawdzenia wykonania zalecenia poddano analizie losowo wybraną dokumentację 5 wychowanków. W arkuszach badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych odnotowywane są spostrzeżenia dotyczące emocji dziecka, zachowań, sposobu reagowania podczas zajęć oraz w codziennym funkcjonowaniu, stanu psychofizycznego dziecka.

Zalecenie zostało zrealizowane.

6. Kwalifikacje nowo powołanego dyrektora placówki.

Jak ustalono w toku kontroli zatrudniony od 13 lipca 2012 r. na stanowisku dyrektora placówki Pan Mariusz Bursztynowicz legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim na kierunku ochrona środowiska w zakresie ergonomii i ochrony pracy i świadectwem ukończenia kursu kwalifikacyjnego „Pedagogika opiekuńczo – wychowawcza”.

Pismem z dnia 27.07.2012 roku wystąpiono do dyrektora placówki z prośbą o przygotowanie i przedłożenie podczas kontroli dokumentacji potwierdzającej posiadane kwalifikacje na stanowisku dyrektora. Mimo to, w aktach przedłożonych podczas kontroli brak było dokumentów wymienionych w art. 97 ust. 3 pkt 3 - 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokumentów, tj. oświadczenia o niekaralności, zaświadczenia lekarskiego o zdolności do kierowania placówką.

W związku z tym stwierdzono, że p. M. Bursztynowicz nie posiada kwalifikacji do zajmowania stanowiska dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej.

W dniu 30.08.2012r. Dyrektor Placówki Wielofunkcyjnej „Nasza Chata” w Cybince wniósł do Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego umotywowane pisemne zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego, otrzymanego w dniu 21.08.2012r.

Wniesione zastrzeżenia dotyczyły pkt 6 projektu wystąpienia tj. kwalifikacji nowo powołanego dyrektora placówki. W uzasadnieniu Dyrektor jednostki podał, iż nie zgadza się ze stwierdzeniem braku wymaganych kwalifikacji do zajmowania stanowiska dyrektora, gdyż ukończył studia wyższe na kierunku ochrona środowiska i zgodnie z zaświadczeniem

wystawionym przez Uniwersytet Zielonogórski Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska, program studiów obejmował 88 godzinny blok przedmiotów psychologicznych i pedagogicznych, w tym: 44 godziny psychologii i 44 godziny pedagogiki.

Stanowiskiem Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu oddalono wniesione zastrzeżenia w całości, uzasadniając to artykułem 97 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej może być osoba, która posiada tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo – wychowawczą. Wskazano, że jeżeli osoba kierująca placówką nie posiada ukończonych studiów wyższych na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, nauki o rodzinie, w tej sytuacji powinna posiadać ukończone studia magisterskie na dowolnym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo – wychowawczą. Ustawodawca wymienił wszystkie te przedmioty, nie wskazując ich jako alternatywne.

W związku z powyższym uznano, iż brak było podstaw do uznania wniesionych zastrzeżeń za zasadne.

Wobec powyższego zatrudnienie na stanowisku dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej osoby bez wymaganych kwalifikacji uznano za istotne uchybienie. Osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest Dyrektor jednostki oraz Przewodniczący Zarządu Powiatu. Stwierdzone istotne uchybienia skutkować mogą zagrożeniem niewłaściwymi oddziaływaniami wychowawczymi, nieprawidłowo prowadzoną pracą wychowawczą i terapeutyczną lub jej brakiem.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 125 cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zalecam:

1. Zatrudnienie na stanowisku Dyrektora osoby z kwalifikacjami określonymi w art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Kontynuowanie koncepcji autonomiczności grup.

Pouczenie

Podmiot prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą, któremu wydano zalecenia pokontrolne może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

Podmiot, któremu wydano zalecenia jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń.

W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki. Zgodnie z art. 198 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 10.000 zł.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Małgorzata Krasowska-Marczyk

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej